

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Statsvetenskapliga
institutionen

Att rama in hjälpen - en kvalitativ studie av humanitära organisationer

Natasa Nikolic

Kandidatuppsats: 15 hp

Kurs: Examensarbete statsvetenskap

Nivå: Grundnivå

Termin: Höstterminen 2018

Handledare: Ulrika Möller

Abstract

Humanitära organisationer är viktiga aktörer som är synliga i samhället och som ofta jobbar med mänskliga rättigheter. De har makt att påverka allmänheten och beslutsfattare genom opinionsbildning och hur de beskriver verkligheten. Jag har analyserat 3 organisationer som jobbar med väpnade konflikter med hjälp av framing, dess tre olika nivåer och genom att skissa fram olika ramar som de kan sägas använda sig av. Analysen visar att de använder de olika ramarna och framing på olika nivåer för att skapa en speciell bild av sig själva och relatera den till bland annat flyktingar. Bilderna som skapas är inte alltid konsekventa men de hjälper oss att få förståelse för hur organisationerna ser på andra aktörer och de som de hjälper. Mer forskning behövs för att försöka visa hur humanitära organisationer kan sägas använda sig av framing och dess olika verktyg.

Nyckelord: *framing, frames, humanitära organisationer, kvalitativ textanalys*

Innehållsförteckning

Inledning	4
Syfte och frågeställningar	5
Teoretisk avstamp - nyckelord	6
Analysverktyg	9
Humanitära organisationer och kommunikation	12
Design och val av fall	14
- Kvalitativ textanalys.....	15
Analys av årsredovisningar	15
- Läkare utan Gränser.....	16
- Röda Korset.....	22
- Rädda Barnen.....	27
Slutsatser och diskussion	35
Billaga - analyschema.....	36
Referenslista	37

“Hej, får jag fråga dig en sak?”

En sådan fråga kan man få höra om man går genom någon av de centrala delarna av en storstad, av en leende volontär som söker månadsgivare till en humanitär organisation. De här organisationerna jobbar med människor i nöd. De är aktiva i väldigt många länder och drivs av olika typer av hjälpbehov. Bland dem finns det ett brett fokus på mänskliga rättigheter som de använder för att belysa problemen, som brist på rent vatten och sjukdomar. De rycker ut till områden som har drabbats av krig eller naturkatastrofer för att ge vård och skydd.

Jakten på månadsgivare är *en* uppgift som humanitära organisationer har idag. De bedriver opinionsbildning och sätter tryck på makthavare som inverkar på deras arbete genom politiska beslut. Deras kunskap och medlemmar ger de en tyngd i denna roll (Schwartz, 2016). Det finns ofta betoning på värden som medmänsklighet - en av de framgångsrika fallen där humanitära organisationer hade en stor inverkan är processen som ledde fram till Ottawafördraget. De lyfte fram den internationella minkrisen genom att presentera det som ett humanitärt problem. Detta förändrade i sin tur staters agerande och deras makt (Rutherford, 2000). Information kan på olika sätt underlätta genomförandet av organisationers arbete. Det finns exempelvis många organisationer som får rambidrag från Sida. Sida och humanitära organisationer har det gemensamma målet att minska lidande (Sida, 2009, Manzo, 2008). Samordning av information av den här typen leder till behovet av strategisk kommunikation som effektivt bär fram budskap.

Att kommunicera är att ha makt - när man kommunicerar återskapar man och befäster bilder av verkligheten. Samtidigt bidrar man till att andra bilder och skildringar trycks tillbaka, i det här fallet handlar det om att visa hur andra har det och vad man gör för att hjälpa (Heide et al., 2013). Humanitära organisationer kan sägas ha makt när de kommunicerar. De kan också sägas ha inflytande, inom ramen för beslutsfattande. Humanitära organisationer har på så sätt mer utrymme att arbeta med *soft power* - att påverka genom att ändra hur andra ser på händelser (Strömbäck, 2009). Soft power kan fungera genom att man i sin kommunikation lyfter upp vissa problem och kopplar de till andra och samtidigt låter man vissa saker förbli osagda. Detta belyser att kommunikation aldrig är neutral och ett maktmedel. Alla delar av

denna maktutövning behöver inte vara medvetna men detta är ett resultat av kommunikationen.

Humanitära organisationer måste vara strategiska genom att använda *framing* till att samla in så mycket donationer eller medlemmar som möjligt. *Framing* fungerar genom ramar, som är nödvändiga för att förmedla en speciell bild av arbetet och tolka. Tidningar kommer inte alltid att vilja skriva om utdragna konflikter, som kan inkludera humanitära organisationers arbete, trots ett nära samarbete med journalister. Organisationer kanske inte lyfter frågan på ett sätt som kan bli till en intervju eller generera en artikel (Roeder, 2013).

Hur försöker organisationer påverka genom kommunikation om konflikter? Frågan, som den som ställs i början, är i sig en typ av strategisk kommunikation. Krig och konflikt är något som påverkar miljontals människor men trots detta är vi inte medvetna om allt. Genom att titta närmare på hur humanitära organisationer informerar om världsomfattande problem, kan det hjälpa till att svara på den mer generella frågan om vad organisationerna gör. Humanitära organisationer beskrivs ibland som om de vore en sammanhållen enhet, men varje organisation har sina egna medel och begränsningar (Davidson et al., 1996). Det finns mycket att säga om vilka dilemman som finns i krig och särskilt de som har att göra med att förmedla information. Konflikter är ofta del av så kallade komplexa kriser (eng. *complex emergencies*, med internationella insatser, Rubin & Dahlberg, 2017), som kräver perspektiv. Det faktum att vi inte har möjlighet att ta del av det som sker ställer oss i en beroendeposition. Humanitära organisationer kan lyfta fram saker som påverkar på civil- befolkningen eller ge oss ett ansikte att förknippa med kriget. Deras arbete har omvandlat dem till aktörer som i större utsträckning beskrivs som politiska och med makt att politisera sina frågor (Vestergaard, 2013). De resursstarka kan bygga relationer via nätet och föra opinionsbildning (Briones et al. 2011). Vissa aspekter av deras samarbete, som förhållandet till militära instanser kanske inte diskuteras för att inte vattna ner bilden av organisationen (Durham & Wynn 2011). Antagandet här är att humanitära organisationer vill påverka vår bild av verkligheten och bygga förtroende genom att förmedla en positiv bild av sig själva.

Syfte och frågeställningar

Syftet är att undersöka humanitära organisationers kommunikationsstrategier, eller påverkansförsök, som handlar om väpnade konflikter. Dessa ska jämföras mellan olika organisationer för att se vilka skillnader som finns. Målet i en bredare mening är en ökad förståelse för hur humanitära organisationer arbetar. Förekomsten av olika ramar kan säga om det ges mer utrymme av organisationer för att ge balanserad bild av människor eller locka medlemmar.

Frågeställningar:

- Vilka *frames* använder sig organisationerna av?
- Vilka skillnader i framing finns det mellan organisationerna?

Teoretiskt avstamp - nyckelord

Begreppet framing innebär att det finns olika sätt för ett medium att gestalta verkligheten och reproducera föreställningar om händelser. Den förste som pratade om framing var Erving Goffman (1974), vars definition och analyser handlade om organisering av erfarenheter (Strömbäck, 2009). I det här fallet är det de humanitära organisationerna som förmedlar information och som antas ha makt att gestalta. (MacLachlan & Reid, 1994). Humanitära organisationers mål är att nå ut med hjälp vid konflikter. Hur de beskriver konflikter kan förse oss med en utgångspunkt för våra funderingar. Krig och konflikter är för de allra flesta något avlägset. Mer användbar än Goffmans är därför den nyare definition som ges av Chong och Druckman (2007). Den går ett steg längre genom att man förklarar att framing inte bara kan skapa våra referensramar, utan även ändra de existerande:

“Framing refers to the process by which people develop a particular conceptualization of an issue or reorient their thinking about an issue.” - Chong & Druckman¹

Framing måste förstås som en process genom vilken man ger betydelse åt det man tar del av

---

¹ Chong, Dennis., Druckman N. James (2007) “Framing theory” *Annual Review of Political Science*, (10), s.104.

och som analysinstrument tillåter det att man gör synligt det som man annars skulle ta för givet. Här väljer jag att illustrera detta genom att använda det engelska ordet framför det, enligt mig något mer stela *gestaltningsteorin*. Min tankegång är att *framing* (egen betoning) anspelar, genom att det är i den så kallade ing-formen, på något som är pågående, det vill säga ett förlopp av gestaltning och tolkning. *Framing* kan ha den effekten att man kan se bortom en fras eller slagord och analysera djupare på bekostnad av ett starkt meddelande. MacLachlan & Reid skriver i en liknande diskussion att det dessutom för tankarna till aktiv medverkan. Både den som skapar text och den som tar del av den är ömsesidigt beroende (MacLachlan & Reid, 1994, Chong & Druckman, 2007). I talat språk kan en persons ord och deras betydelse förstås och ifrågasättas genom att man tar hänsyn till tonfall. Detta är inte alltid möjligt att göra i skrivna texter, vilket lämnar mer utrymme åt den som tolkar den, genom att man tillåts läsa en gång till (MacLachlan & Reid, 1994). Problemet för humanitära organisationer är att det aldrig kommer att finnas tillräckligt med utrymme att resonera sig fram vad konflikter handlar om. Det är nödvändigt att vara återhållsam för att visa vad det är som kräver vår uppmärksamhet. Den här renodlingen av information tillsammans med vinkling som ger uttryck åt värderingar skapar en ram. Själva ramen kan spegla skaparens värderingar och te sig som naturlig.

Det finns flera dimensioner som begreppet *framing* kan förstås genom, som jag beskriver. En organisation kan utnyttja våra kunskaper för att förmedla en bild av verkligheten. När vi tar del av något som bryter våra vanliga tolkningsramar måste vi fortfarande kunna tolka det. Vi använder oss ofta av det som kallas *extratextual framing*. Detta är information utifrån som hjälper oss att förstå vad det är vi har framför oss och införliva mening i det (MacLachlan & Reid 1994). Vi kanske har läst en artikel om en pågående konflikt och ser sedan en kampanj från en organisation. Det gemensamma, som länkar ihop de två kan vara namnet på platsen där konflikten sker. Från en organisation får vi veta att de arbetar utifrån mänskliga rättigheter, men vilka rättigheterna är redogörs inte. All information görs inte explicit och det behövs inte heller alltid (Manzo, 2008).

Intratextual framing är en inramning som finns inom själva texten och kan vara en kommentar som en text gör om sig själv (MacLachlan & Reid 1994). Det kan vara en befattning som nämns eller kunskap och är särskilt viktigt om man granskar material som

kommer direkt från en humanitär organisation. Vad man beskriver att man gör som organisation, ordval och uttryck är alla del av denna slags framing, kan avslöja något mer, som en värdegrund som organisationen är uppbyggd kring eller hur man skiljer sig från andra organisationer.

Att tolka baserat på informationen vi får med hjälp av övrigt material av samma typ och som kan sägas likna det som vi tar del av kallas för *intertextual framing*. Det är viktigt att tänka på andra typer av texter som behandlar konflikter och hur de kan sättas i förhållande till det man tar del av. En nyhetsartikel kan beskriva en konflikt med hjälp av siffror och journalistrapport från ett ställe i närheten. Genom att vara specifik, men sparsam med information ramas texten mot nyhetsrapporteringen. Belysande fakta och lyckade fall ska förhoppningsvis mynna ut i att organisationen framträder i god dager och visa oss hur viktigt det är att bidra själv. Här kan liknande texter bidra till att ändra de existerande ramarna eftersom man får en annan inblick.

Termen *kontext* appliceras ibland tillsammans med begreppet framing, men är väldigt beroende av tid och rum och därför använder jag inte den som underlag. Det kan alltid finnas flera tolkningar, därför kan *kontext* vara något för subjektivt och ge upphov till oklarheter, vilket är en del av kritiken mot termen när det kommer till att använda den som analysgrepp. Det är alltid viktigt att lyfta fram att tolkningar av den rätta kontexten är just detta - tolkningar och inte orubbliga sanningar (MacLachlan & Reid, 1994). Därför har begreppet framing och dess olika nivåer ibland använts istället för kontext.

Flera dimensioner av en ram kan förekomma i samma del av en text och uppfylla flera syften. Ett exempel på intertextual framing är när en rapport från en organisation innehåller element eller är skriven på ett sätt som påminner om ett reportage. Det kan finnas citat eller en observerande ton i texten. Ett annat exempel, denna på extratextual framing är beskrivning av ens värderingar. De viktigaste delarna som utgör värdegrunden kan byggas upp med hjälp av åsikter som man kan låta förbli osagda. En typ av intratextual framing kan vara diskussionen om organisationens historia, i vilka ordalag den beskrivs och hur man arbetar rent konkret. Den kan fylla en funktion genom att verka förtroendeingivande. Andra inslag man kan ta hänsyn till kan vara vilka pronomen som används (MacLachlan & Reid, 1994). Dessa kan

säga något om hur man ser på sig själv och rättfärdigar sitt arbete.

Analysverktyg

Humanitära organisationer antas ha makt att gestalta verkligheten genom framing, mer specifikt med hjälp av olika frames/ramar. Här avses undersökningen av skillnader med avseende på just framing. Det är både när humanitära organisationer gestaltar och när mottagare tolkar som framing sker och kan vara både avsikt och resultat. För att kunna komma åt begreppet och i syfte att kunna påvisa relevanta ramar som organisationer kan använda har jag beskrivit följande istället för att skissa upp ramar först på analysstadiet på ett friare sätt. Tillsammans kommer beskrivningen av ramarna med hjälp av de olika nivåerna av framing att fungera som underlag för analysen av texterna. Ramarna ska styra analysen och användas för att visa genom vilka *frames* framing sker. Summan av de ska användas för att berätta historien om organisationerna, både separat och tillsammans på ett jämförande sätt.

Etik: handlar om arbetet utifrån en värdegrund och synen på samarbetet med andra aktörer och bilden av människor man hjälper.	Tillit: handlar om hur man försöker bygga förtroende genom att beskriva verksamheten och vilken bild av organisationen som man skapar	Ekonomi: handlar om organisationers beroende av bidrag, samt synen på medlemmar och givare
---	---	--

<p>Intratextual framing (som finns inom texten)</p> <p>Exempel</p> <p><i>“Inom EU behandlar vi djur bättre än människor på flykt som lämnas utan mat, vatten och tak över huvudet på gatorna, säger han.”²</i></p> <p>- Läkare utan Gränser, en ingenjör på uppdrag som uttalar sig</p>	<p>Intratextual framing</p> <p>Exempel</p> <p><i>“För Läkare Utan Gränser är respekten för hälso- och sjukvården, och för de humanitära principerna enligt vilka det enbart är behovet av vård som avgör, en förutsättning för /.../ att arbeta i krigsområden, säger Pieter-Jan van Eggermont, humanitär rådgivare...”³</i></p>	<p>Intratextual framing</p> <p>Exempel</p> <p><i>“..Konflikt och katastrof som inkluderar huvuddelen av vårt internationella arbete. Kostnaderna för området uppgår till 420 (362) Mkr och merparten av kostnaderna avser inter- nationella insatser.”⁴</i></p> <p>- Röda Korset, redovisning om jämförelser för föregående år</p>
<p>Intertextual framing (som finns inom liknande material)</p> <p>Exempel</p> <p><i>“42 människor miste livet. Patienter brändes till döds i sina sängar. Läkare och sjuksköterskor slets sönder av bomberna eller sköts ihjäl när de försökte fly ut ur den brinnande byggnaden.”⁵</i></p> <p>- Läkare utan Gränser, om sjukhusbombningen i Afganistan</p>	<p>Intertextual framing</p> <p>Exempel</p> <p><i>“...beror i sin tur på att Svenska Röda Korsets kärnfrågor och kärnkompetens fått mycket medial uppmärksamhet under 2015, och att förtroendet efter en lång stadig återhämtning nu är uppe på samma nivåer som före förtroendekrisen i slutet av 00-talet.”⁶</i></p> <p>- Röda Korset, om bedrägeri-avslöjandet hos f.d. chef som avhandlas närmare i 2009 års rapport</p>	<p>Intertextual framing</p> <p>Exempel</p> <p><i>“Kriget i Syrien som nu har pågått i fem år är en av de största katastroferna i modern tid och påverkar alla länder i regionen, Europa och Sverige, inte minst genom de ökade flyktingströmmarna.”⁷</i></p> <p>- Mer detaljerat om kriget i Syrien</p>

² Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 6

³ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 8

⁴ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 4

⁵ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 7

⁶ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 5

⁷ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 36

<p>Extratextual framing (som finns utanför texten)</p> <p>Exempel</p> <p><i>“Rädda Barnen följer FRII:s riktlinjer om att förvaltningspolicyens etiska aspekter kopplas till Rädda Barnens mål och syfte med verksamhet, att målen är mätbara och går att följa upp samt att placeringspolicyen är offentlig.”</i>⁸</p> <p>- Om organisationens förvaltning och finansiella instrument</p>	<p>Extratextual framing</p> <p>Exempel</p> <p><i>“Rädda Barnen följer regelbundet upp sin verksamhet genom ett antal olika rapporter såsom verksamhetsberättelse, årsredovisning, års- och tertialrapporter, personalbokslut, intern kontroll, hållbarhetsredovisning, effektrapport samt FRII* kvalitetskod.”</i>⁹</p> <p>- * Frivilligorganisationernas Insamlingsråd</p>	<p>Extratextual framing</p> <p>Exempel</p> <p><i>“Idag är barnkonventionen närapå globalt ratificerad. Dock har en allmän försvagning av politiska och medborgarligen rättigheter även påverkat barnets rättigheter.”</i>¹⁰</p>
---	--	--

Finns det någon ram som dominerar? Kan man hitta exempel på alla? Ramar som kan undersökas under en analys kan beskrivas på flera sätt, det behöver inte betyda att målen är olika. En viktig ram kan till exempel vara “tillitsramen”, där den humanitära organisationen främst kan sägas vilja bygga förtroende, som kan göras på många olika sätt. Målet kan fortfarande vara att samla bidrag och gåvor. Genom vilka sorts berättelser försöker man framställa organisationen i god dager och särskilt gentemot andra? Detta kan fungera genom att man lyfter fram hur man jobbar med flyktingar i nuläget eller hur länge organisationen har funnits (exempel på intratextual framing). Organisationens värderingar kanske inte förklaras på ett utförligt sätt. Om det inte går att utläsa exakt vilka drivkrafter som finns när man diskuterar värderingar, faller det inom en etikram (och är exempel på extratextual framing). Man kan ta för givet att läsaren kommer att tolka eller ha den kunskapen. Ett ytterligare exempel är att bara ange namn för ett land/område där en konflikt sker (ett exempel på intratextual framing), eftersom detta kan sägas ramas in mot andra rapporter, mediernas rapportering eller att man vet vilken konflikt det handlar om. Det kanske inte heller finns utrymme eller anses önskvärt att redogöra för allt. “Ekonomiramen” kan vara en annan, som har som mål att påverka en person att agera och stödja organisationens arbete. Ramen kan utgöras av påståenden att man inte kan uppfylla alla åtaganden eller hur medlemmar kan påverka organisationen. Hur beskriver man givare utan att ta till rena uppmaningar att

⁸ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 26

⁹ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 27

¹⁰ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 36

skänka pengar? Man måste inte prata om ekonomi generellt, eftersom detta kan ge upphov till andra associationer, som inte gagnar organisationens mål. Däremot kan man prata om relevanta delar av organisationens ekonomi som erhållna bidrag, gåvor och investeringar, detta är förbehållet kassaflödesanalysen. Sådana redogörelser måste finnas med enligt Årsredovisningslagen. Ett undantag kan vara en “etikram”, som kan beskrivas i mer diffusa ordalag som “medmänsklighet” och “ansvar” och genom åberopandet av mänskliga rättigheter.

Humanitära organisationer och kommunikation

Vestergaard skriver 2013 att humanitära organisationer är fast mellan neutralitet och politisering. Det här problemet kan förändra hur man väljer att kommunicera om väpnade konflikter, eftersom vissa ämnen blir automatiskt mer känsliga att ta upp. Man kan se det som att en organisation begränsar sig själv. Deras utmaning i hur de kommunicerar påverkas av en annan faktor, som beskrivs som “nature of modern wars”. Den driver organisationer att ha ett närmare samarbete med regeringar och militära myndigheter (Vestergaard, 2013). Även neutralitet som lyfts fram mot militära styrkor är viktigt. Mängden nya humanitära organisationer kräver tydligare, och mer, kommunikation från båda hållen (Davidson et al., 1996).

Kontroll och manipulation av nyhetsartiklar, har beskrivits som en nyare, central militärstrategi som brukades av den amerikanska militären i samband med Gulfkriget på 90-talet. Det kan vara ett problem om en humanitär organisation använder uppgifter som visar sig vara falska. När detta har skett har det skadat den humanitära organisationens rykte (Norris, 2000).

Deras närvaro på sociala medier har ökat markant vilket har möjliggjort snabb informationsöverföring och nya sätt att komma i kontakt med organisationerna (Heide et al., 2013). Tvärt emot vad man skulle kunna tro, löses inte detta av att organisationer har Internet till sitt förfogande. Det finns aldrig tillräckligt med utrymme för många organisationer att synas, eller för många frågor att finnas på dagordningen (Thrall et al., 2014). Stora

organisationer har ofta brist på resurser, de kan inte höra vad folk tycker eller bygga relationer via sociala medier (Briones et al., 2010). Strävan efter att nå ut till en bredare allmänhet är starkt beroende av deras förmåga att nå ut via traditionella mediekkanaler. Begränsade resurser gör att organisationer tvingas vara försiktiga med sina metoder (Thrall et al. 2014). De är beroende av traditionella medier på det sättet att de kan gå antingen via journalister för reportage, framträda direkt eller förlita sig på att folk får information om en händelse via nyheter. Det gäller särskilt sådana som kan kräva speciella insatser så att organisationen inte behöver bidra mycket (Vestergaard, 2013).

Organisationerna går dock i motvind när det gäller jobbet med journalister. De måste ofta invänta en tidpunkt då något blir en nyhet. Enligt de själva måste de vara realistiska (Cottle & Nolan, 2007). Därför måste de arbeta med strategisk kommunikation. Detta behöver dock inte vara begränsat till reklam eller media (Adolphsen, 2014). Ibland har närvaron på nätet hjälpt organisationerna att generera uppmärksamhet. Samtidigt försöker andra organisationer göra samma sak. De använder själva ord som "branding" för att understryka att de i ökande grad vill profilera sig för att människor lättare ska kunna få en bild av de (Cottle & Nolan, 2007).

Svårigheterna som humanitära organisationer ställs inför idag har också att göra med anpassning inom kommunikationen. De har kritiserats för att visa upp en passiv bild av människor som cementerar stereotyper. Dessutom höjs röster mot att de fokuserar på att visa upp ett varumärke (Engelhardt, von & Jansz 2014). Detta har lett till påtryckningar på de att agera med transparens (Cottle & Nolan, 2007). Deras förmåga att föra fram fakta om krig har kritiserats, ibland på grund av förfälskad information (Schwartz, 2016).

Trots flera utmaningar har de en dubbel fördel när de kommunicerar om just krig och konflikt, som båda är av nyhetsvärde. Detta genom att det behandlar både negativa, dramatiska händelser och väpnade konflikter (Johnson-Cartee, 2005).

Några olika antaganden, grundade i tidigare forskning, görs i det här arbetet. Det första är att humanitära organisationer vill påverka hur vi ser på verkligheten. Ett annat är att de inte finns oändligt antal ramar. Med andra ord, går det inte att rama in en konflikt på hur många sätt

som helst, även om man kan tänka sig att två ramar eller synsätt kan kombineras eller vara snarlika. Det kommer inte att finnas samma möjligheter till framing inom mindre organisationer då de inte kan tala för lika många medlemmar, hantera lika mycket donationer och bygga en bild utifrån detta.

Design och val av fall

De humanitära organisationerna som jag har valt att studera är Rädda Barnen, Läkare utan Gränser och Röda Korset. Samtliga tre är verksamma i Sverige och även internationellt. De är tre av de största organisationerna som tillsammans hade tillsammans intäkter på 2670 miljoner kronor år 2015. Med en studie av humanitära organisationer och deras kommunikation som handlar om konflikter skapar men en tydligare avgränsning vilket kan göra att analysarbetet blir mer precist och förhoppningsvis kan man uttrycka sig tydligare om humanitära organisationers arbete.

Analysobjekt valdes genom att undersöka vilka humanitära organisationer som kan sägas vara betydande genom sin storlek och som jobbar med väpnade konflikter. De kan genom erfarenhet antas ha kunskap om strategisk kommunikation och framing. Därefter undersöktes vilkas som hade de största intäkterna för året 2015, senaste årsrapporterna tillgängliga vid arbetets början fanns för till och med 2015. Intäkterna har undersökts genom Sida och kontrollerats genom årsredovisningarna. Rapporterna innehåller beskrivning av intäkter och hur de har fördelats, verksamhetsberättelser och beskrivningar av organisationen, vilket gör de relevanta att granska närmare. Man kan se dem som reklam- eller marknadsföringsverktyg och en chans att bygga ramar och konkret visa påverkan för människor. Detta ger läsare chansen att få en (bättre) bild av organisationen och hur man skiljer sig från andra. De kan bygga ramar med hjälp av historier, röster inifrån organisationen som kan diskuteras utifrån begreppet framing.

Det finns generellt inte många organisationer som kan sägas tävla om givare och synlighet. Dessutom finns det många humanitära organisationer i Sverige som stöds av Sida, men fördelningen av pengar är inte jämnt fördelat och organisationernas styrka varierar stort. Med

stora intäkter tillkommer möjligheten att göra en betydande skillnad. Organisationernas storlek och resurser kan avspegla sig i deras kommunikation. Givet min syftesformulering menar jag att det är relevant att studera material som kommer direkt från organisationen. Mitt antagande är att det inte är lika givande att studera en organisation som är relativt ny, aktiv på enstaka orter och som har få anställda och outvecklad i sin styrka. Deras ramar och särskilt hur de förs fram skulle inte vara befäst. Ramarna behöver dock inte vara deras egna och behöver inte spegla allas värderingar och åsikter (Chong & Druckman, 1994).

Kvalitativ textanalys

De olika beståndsdelarna som tillsammans utgör en årsredovisning analyseras inte på exakt samma sätt (Esaiasson et al. 2017). Förutom form så kan man förvänta sig att syftet med de olika delarna skiljer sig och därmed hur en läsare uppfattar och tolkar dessa. Det är troligt att om man inte är förtrogen med organisationen inte tittar på kassaflödesanalysen först, utan något mer beskrivande, som hjälper till att få en uppfattning om vad organisationen gör, hur och varför. Ramarna och deras nivåer ska hjälpa till att öka förståelse inför eventuella oklarheter. Att använda ramarna på analysunderlaget ska tillåta en mer noggrann jämförelse av organisationerna, hur de skiljer sig från varandra och beskriver verkligheten.

Årsredovisningarna som analysunderlag ses som en representation av verkligheten (Ledin & Moberg 2010). Årsredovisningslagen kräver att man för fram en korrekt bild av verksamheten, inklusive vad som påverkar den som de inte kan ha inflytande på själva. Genom detta är också detta som analysunderlag till viss del transparent. I samband med analysen tar man hänsyn till olika delar av texten och tolkar den, men också texten som helhet. Två personer som analyserar texterna utifrån samma ramar borde kunna urskilja liknande mönster. Det ligger bortom syftet att undersöka vad som är korrekt och huruvida olika påståenden kan sägas stämma med verkligheten (Esaiasson et al. 2017). En årsrapport syftar till att redogöra för året.

Analys av årsredovisningar

Läkare utan Gränser - Hjälp under attack

Läkare utan Gränser framställer sig som en allestädes närvarande organisation som ger vård och närvarar vid väpnade konflikter. Etikramen byggs kring att organisationens verksamhet styrs av det internationella hjälpbehovet med läkare och sjuksköterskor i många olika länder, som tillsammans jobbar mot stater som agerar på ett dåligt sätt. Man anger vårdbehovet som styrande (intratextual framing).¹¹ Tillitsramen byggs samtidigt genom att man alltid relaterar händelser utifrån organisationen, de anställda drabbas tillsammans med sina patienter. Ekonomiramen är närvarande för att man löpande framhäver att det finns stora behov och att allmänheten och de som bidrar är de som möjliggör verksamheten.

Utanför kri(g)sområden försöker man mildra konsekvenserna på flyktvägen, till stor del inom Europa och man beskriver konsekvenser för flyktingar (intratextual framing).¹² Tillitsramen, vars positiva del handlar om organisationens ambitioner balanseras med en bild av vad de säger sig kunna göra. Man hävdar att hjälpbehovet tvingar organisationen att söka nya arbetsformer för att kunna rädda liv, utan att alltid beskriva hur (extratextual framing). Givet hur världen ser ut, så gör organisationer det nödvändiga, som att närvara vid Medelhavet där många riskerar sjönöd (intratextual framing).¹³ Man inleder just med att berätta om vad man strävar efter och man börjar därmed bygga upp en idealbild av Läkare utan Gränser. Konflikter beskrivs oftast med landsnamn, lyfts framförallt som påverkan i form av svåra arbetsförhållanden och flyktingar. Dock är vård endast en kortsiktig lösning. Att rädda liv är den överhängande uppgiften och även när flyktingar kommer bort från konfliktområden beskrivs detta som en humanitär kris som också finns i Europa (intratextual framing).¹⁴

Genom att fortsätta med att beskriva människorna man hjälper går man över till etikramen. De som man hjälper finns framförallt utanför Sverige och även om vård är viktigt, vill man även ge psykologiskt stöd (intratextual framing).¹⁵ Det faktum att mycket av arbetet sker runt Medelhavet, kanske gör att de inte är lika kända i Sverige som andra organisationer som

---

¹¹ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 2, 3, 4, 5, 8, 15, 19

¹² Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 6, 12, 19, 20, 24

¹³ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 5, 6

¹⁴ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 5, 6

¹⁵ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 6, 12

också arbetar med utveckling, i alla fall antyds detta (extratextual framing). Människors flykt beskrivs som lika illa som själva konflikterna, det vill säga båda framställs som humanitära kriser och därmed är båda värda deras uppmärksamhet. Genom att ange att man aldrig är säker på hur många flyktingar det finns (intratextual framing)¹⁶, lyfter man fram både sin och deras utsatthet och vill kanske mena att flyktingar riskerar att bli bortglömda i dubbel bemärkelse (både i närområdet och resten av världen). Det finns uppskattningar, men man får inte veta vem det är som gör dem (extratextual framing). Genom att skriva att man inte gör någon åtskillnad på de som man hjälper så blir alla som har vårdbehov värda att räddas och man försöker på detta sätt skapa en positiv bild av organisationen. Man försöker samtidigt “gå tillbaka” och referera till medicinsk etik och relaterar därmed till etikramen, och faller sedan tillbaka i en tillitsram genom att visa på närvaro i olika delar av världen, trots stora hinder (intratextual framing).¹⁷ Det finns många beskrivningar av människor som patienter. Man kan också tolka ordvalet som en del av både en etikram och tillitsram, en betoning av flyktingars hjälplöshet och det de har gemensamt som vårdtagare (intertextual framing). Emellertid behandlar man inte bara patienter och man bygger upp en bild av Läkare utan Gränser som en sorts världens sjukhus. Man har hand om människor som man vakar över och om man måste lämna dem sker detta motvilligt. Tillitsramen är närvarande genom en medkännande och vaksam ton som skvallrar om den inneboende faran och det är alltid organisationen i helhet som står i centrum, agerar och driver allt framåt. Det finns en tro på att man kan utvecklas och hjälpa ännu fler människor. Tilltron och diskussionen om vad man borde göra utgör del av etikramen, men exakt på vilket sätt en utveckling ska ske är inte alltid uttalat och ramen finns därför på flera nivåer (intratextual framing, extratextual framing).¹⁸ Diskussionen om utveckling går stick i stäv med den uttalade tanken om att man som organisation inte borde finnas. Man borde förstå tron på utveckling som en strävan att hjälpa de som redan är drabbade (extratextual framing).

I själva verket framstår humanitär hjälp generellt som under attack, eftersom många vårdinrättningar och sjukhus har bombats och attackerats. Det är inte alltid organisationens egna sjukhus, vilket förstärker känslan att man vill rama in något mer än summan av delarna.

---

¹⁶ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 5

¹⁷ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 7, 8, 15

¹⁸ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 2, 4

När attacker sker relaterar man till dem med ortnamn, vilket är ovanligt för beskrivningen av konflikter (intratextual framing).¹⁹ Detta kan ses som inramning mot nyhetsrapportering, Svenska Dagbladet "Läkare utan gränser: USA visste var sjukhuset låg", 2015, 31 oktober). Det kan också betyda att man vill relatera händelser utifrån organisationen själv eller att det är mer naturligt att skilja attacker från krigets andra händelser (extratextual framing). Exempelvis så finns 6 av deras egna vårdinrättningar i Syrien och 150 som de stödjer på olika sätt - en mycket större verksamhet. Alla de är värda att bli uppmärksammade som hjälper Läkare utan Gränser att rama in händelserna med en etikram och koppla till bilden av sig själva som trogna vårdbehovet. Skildringarna kan dessutom vara en del av en ekonomiram genom vilken man vill samla mer medel. Attacker beskrivs i särskilt dramatisk ton utan att vara fullt redogörande, när personal och patienter dör en våldsamt död. Man förvandlar diskussionen, genom att man inte uppfattar exakt vilka det är som drabbas, till en som handlar om något som är mer allvarligt, en attack på just humanitära insatser. Inte ens organisationens anställda är helt skyddade och detta kan syfta till att ingjuta sympati och känslan av att deras arbete behövs. Detta är också kopplat till det, historiskt sett, svaga skydd som humanitära arbetare har haft, som drabbar patienter (extratextual framing, Durham & Wynn). Genom att tillföra detaljer och ange ortsnamn, relaterar man händelser till mer detaljerade rapporter (intertextual framing, extratextual framing). Ännu viktigare kan vara att man samtidigt utmålar sig som en positiv motkraft och rival till aktörer som stater, som både agerar som stridande part och för dålig politik. De hålls ansvariga av organisationen. Man hänvisar dessutom till mörkertal och visar att man inte litar på officiella siffror. Samtidigt avslöjas organisationens otillräcklighet att fånga verkligheten och alla som drabbas av väpnade konflikter (tillitsram, extratextual framing).

Attacker är något som organisationen är smärtsamt medveten om. Anställda förbinder sig att inte kräva kompensation, detta behandlas tidigt och fungerar i texten som en upptakt till det som senare ter sig som grym verklighet. De dramatiska skildringarna kan ge läsaren ett visuellt stark och brutal påminnelse. Man skulle kunna beskriva det hela som att de utkämpar en egen konflikt, och det är just detta som tycks löpa som en röd tråd genom rapporten. Plötsligt är det organisationen med anställda och volontärer som är drabbade och blir patienter (extratextual framing). Det kan ses som att organisationen ramar in för att både

---

¹⁹ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 3, 7, 19-22

samla minnesbilder - som ska visa deras egen engagemang och medel för fortsatta ändamål. Konflikts parter jämnar ut allas chanser till överlevnad och detta blir till en verklighetens bild jämte ideal och principer som kan väcka empati och avsky. Med andra ord kan det ses som att organisationen ställer sig i samma position som patienter för att väcka sympati via en tillitsram. Man visar dessutom att man inte litar på stridande parter genom bland annat citationstecken för att visa att uttalandena tolkas som en rökridå eller ett avfärdande av deras egen nödsituation (extratextual framing).

En avvikelse från den många gånger dramatiska tonen i texten är beskrivning av konflikter för medarbetare som "osäkra kontexter" (intratextual framing).²⁰ Möjligtvis är detta ett sätt att i mer abstrakta ordalag behandla den oro som uppstår hos de anställda, när de befinner sig i, eller i närheten av en väpnad konflikt. Det kan också syfta till att lyfta fram den osäkerhet som råder inom organisationen när anställda drabbas. Det kan också referera till de tillfällen man inte kan arbeta (Sveriges Radio "FN förbjuds i östra Ukraina", 2015, 25 september, extratextual framing).

Nedan följer ett exempel på organisationens beskrivning av sin verksamhet: "*Läkare Utan Gränser bistår befolkningsgrupper i nöd, människor drabbade av naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människan samt offer för väpnade konflikter...*".²¹ De mer abstrakta beskrivningar finns jämte de mer allvarliga. Det mer abstrakta kan skvallra om en viss pessimism i och med att det är just "människan" i singular som nämns (intratextual framing).²² Vill man kanske mena att förödelse följer i människans fotspår? Detta skulle bekräfta deras fokus på att lindra lidande. Genom ordvalet blir människan något man försöker bekämpa. Dessutom utgör människan en kontrast till det större antalet människor som drabbas! Eftersom man inte försöker separera människor gör man klart att de endast räknas som i behov av hjälp och det är viktigast (extratextual framing).

Det finns en tidig fokus på Syrien: "*Det gäller förstås även Syrien./.../under vintern fick vi rapporter om akut svält /.../. Med tanke på de enorma behoven borde Syrien vara den största*

---

²⁰ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 3

²¹ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 2

²² Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 2

*insatsen någonsin i vår 45-åriga historia. Men säkerhetsläget gör detta omöjligt.*²³

Här är ett exempel på där man verkar rama in beskrivningen av både konflikten och organisationens egen kamp mot nyhetsrapporteringen. För det mesta beskriver man genom att ange landsnamn (intratextual framing).²⁴ Därtill finns det en självmedveten ton som tolkas som att organisationen verkar ursäkta sig för att det inte är denna konflikt som behandlas först. Det kan även reflektera att konflikten hade pågått i flera år och anses vara välkänd (extratextual framing). Man nämner också hur gammal organisationen är och kopplar genom detta sin insats i Syrien till liknande verksamheter genom årtiondena. Man kompenserar att man inte kan uppfylla alla mål genom att relatera till organisationens tidigare verksamhet (extratextual framing). Etikramen, summan av verksamheten och relationen till stater som de måste samarbeta med ramas i stor utsträckning in med hjälp av intratextual framing.²⁵ Man är fördömande av europeiska politiker som skapar en icke-fungerande asylpolitik och vårdbehov. Detta visar att man är mån om att lyfta upp problemen till en europeisk nivå och skapa en bild av en verklighet där det finns mer utrymme för de själva. Om det finns politiker som samarbetar så framgår det oftast inte. Organisationen är villiga att påverka ledare som drivs av andra intressen och ovillighet att lägga resurser på flyktingar (extratextual framing).

Ekonomiramen byggs fram till stor del genom att framställa allmänheten som en enhetlig grupp människor som står enade. Detta försöker man styrka bland annat genom att ange att allmänheten skriver på namninsamlingar och att de har förtroende för organisationen (intratextual framing).²⁶ Detta ska spegla deras engagemang och det uttalade är att allmänheten är engagerad tack vare organisationens verksamhet och information (extratextual framing). Organisationen ger uttryck för välviljan och man vill mena att medkännandet alltid finns hos folk. Allmänheten står bakom organisationens krav, kanske är Läkare utan Gränser till och med folkets röst och det målas fram en allt större vilja att hjälpa, som framförallt borde spegla ökade behov (extratextual framing). Här blir etikramen kompletterande då stater blir till en motpol som försvårar verksamheten genom lagstiftning. Det är inte självklart om man menar att konflikter kan ta slut eller att det ska finnas säkra flyktvägar (extratextual

---

²³ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 3

²⁴ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 3-8, 19

²⁵ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 6, 21, 22

²⁶ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 19, 21

framing). Det finns en positiv bild av Sida, som man verkar ha ett gott förhållande till och som bidrar ekonomiskt (intratextual framing).²⁷ En yrkesperson som arbetar åt organisationen förstärker organisationens syn av det akuta läget. Han ser att folk bryter ihop i väntan på registrering, men det framgår inte vem det är som för register. Detta sker mitt under turistsäsongen (intratextual framing)²⁸ och understryker ojämlikheten som finns mellan människorna, vilket skapar en bild av djup orättvisa. Måhända finns turisterna på samma ort. Man försöker arbeta mot denna ojämlikhet. Man samarbetar med lokala myndigheter men de beskrivs inte (extratextual framing). Man vet inte hur många det är som dör på vägen men det finns över 50 miljoner på flykt (intratextual framing).²⁹ Etikramen återkommer genom att människor inte blir passiva, även om de är offer. Deras vilja visas genom att beskriva som att det är de själva som flyr undan krig. Om organisationen fortsätter trots stark motvind och ofta med otillräckliga medel, så finns det än mer anledning att känna med de som flyr, även om deras röst inte får höras i texten (extratextual framing).

I likhet med Rädda Barnen så presenterar sig Läkare utan Gränser som närvarande inom pressen med debattartiklar där väpnade konflikter var fokus (intertextual framing). Trots att den slutgiltiga lösningen kräver tag från politiskt håll så kommer organisationen att fortsätta sitt arbete. *“Flyktingkrisen, människor som lämnat krig och misär i hopp om trygghet, är en kris som kräver politiska lösningar. I väntan på sådana bistår vi dessa människor med sjukvård längs hela vägen, också i Europa.”*³⁰ Man bygger en etikram genom att måla upp en bild av politiker. Trots att man inläser en känsla av vemod inför konflikters utbredning och den politiska situationen så finns det också en vilja att påverka. Politiska lösningar kan också innebära att organisationen får bidrag för verksamheten, förutom att man slutar delta i strider. Man antyder att staters intressen skiljer sig från deras och även om deras egna insatser kan framstå som passiva, kan det också tolkas som att de gör det bästa i en svår situation, med fokus på de som drabbas hårdast (extratextual framing). Genom att beskriva alla som människor behålls integriteten utan att kalla dem för flyktingar eller patienter som skulle kunna försätta de i underläge. Tillitsramen utgörs av språkbruket som hjälper oss att få en viss bild av organisationen. Det är de här händelserna som är humanitära kriser, i det

---

²⁷ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 19, 20, 26, 28, 29

²⁸ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 6

²⁹ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 5

³⁰ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 24

avseendet att de ofta kräver omedelbar vård, som är främsta uppgiften (intratextual framing).

³¹ Till skillnad från Röda Korset så beskriver man inte arbetet som politiskt, men det gemensamma är att man beskriver att människor flyr även i(nom) Europa (intertextual framing).

Läkare utan Gränser beskriver 2015 som ett ovanligt ansträngande år och inriktningen på vård gör att man beskriver väldigt dramatiskt vad som händer i världen, men också hur organisationen påverkas. Man hävdar att humanitär hjälp är under attack. När deras medarbetare befinner sig inom krigsområdet, så riskerar de livet tillsammans med vårdtagarna. Etikramen är återkommande som hänvisning till medicinsk etik och genom att bygga upp bilden av människor som viljestarka. Man verkar antyda att man inte är lika synlig som andra organisationer eftersom mycket av arbetet sker i krigsområden, men det är inte avgörande för att bygga upp en bild av organisationen. Deras verksamhet är den som i större grad skulle kunna kallas för humanitär och deras språkbruk är mer dramatiskt, som kan chocka läsaren.

Röda Korset Sverige - Handlingskraftiga medmänniskor

Röda Korset är en katastroforganisation som beskriver sitt uppdrag som ett sökande efter att vara närvarande överallt. Man beskriver en vilja att synas för att kunna möta de som är på flykt från krig i andra länder eller i Sverige. Man börjar tidigt tälja en tillitsram genom att beskriva att man hyser tilltro till att man har en unik ställning bland liknande organisationer. I flera delar av årsrapporten framställer Röda Korset Sverige kriget i Syrien som en orsak till att de har sett ökat engagemang från allmänheten som har lett till ökade intäkter för organisationer.

“Konflikten i Syrien var under 2015 inne på sitt femte år /.../ Inte sedan tsunamikatastrofen 2004 har Svenska Röda Korset upplevt ett sådant engagemang och en sådan vilja att bidra bland allmänheten. Rödakorsrörelsen har ett stort förtroende i landet och är en av få organisationer som kan arbeta i Syrien där över 13, 5 miljoner människor behöver

---

³¹ Läkare utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015.*, s. 2, 4, 5

*nödhjälp.*³²

Det första som vi får veta om konflikten är ett exempel på intertextual framing, samma uppgift finns hos Rädda Barnen (intertextual framing). Man jämför kriget med en naturkatastrof. Detta kan vara en spegling av det faktum att Syrien också har varit relativt omskriven och ett försök att beskriva båda som särskilt allvarliga (extratextual framing). Man formar en ekonomiram genom att förläna vissa egenskaper åt allmänheten. Eftersom organisationen framställer sig som bra på att vinna gehör hos allmänheten blir de utförare och en förlängning av deras (väl)vilja. "Förtroendet" för organisationen kan komma från andra, handlingskraftiga aktörer och kan ses som anledningen till att man kan vara närvarande. Man förlitar sig på organisationens synlighet ute på gatorna och inom kampanjer för att länka verksamheten till allmänheten. Man verkar mena att engagemang är självklart, givet konflikten (extratextual framing). Tillitsramen är närvarande genom att man anger ungefär hur många som behöver nödhjälp och sin ställning och genom ekonomiramen hävdar man fortsatt beroende. Man anger dessutom att 60 milj. beräknas vara på flykt i hela världen, som uppges även hos Rädda Barnen (intertextual framing). Man anger att folk flyr även från länder där det inte pågår en konflikt, som Iran (intratextual framing).³³

Man skapar en etikram genom att fokusera bland annat på individens vilja som upphöjs till uttryck för rättigheter och fungerar således som underlag i verksamheten och de här önskemålen borde förverkligas. Flykt är något som inte bara händer inom krigsområden, men även inom Europa och både volontärer och anställda hjälper folk fram till bland annat Sverige. Man visar att väpnade konflikter utsträcker sig långt bortom krigsområdet och att människor inte slutar vara flyktingar förrän de är på en plats där de kan börja leva ett normalt liv. Oftast är det inte ett alternativ att återvända (intratextual framing).³⁴

Flyktingar ska till exempel ha särskild hjälp vid asylsökande i det land som de själva väljer. Etablering ska ske både i samhället och kan också ske inom organisationen genom att de som hjälps deltar som volontärer, baserat på tidigare projekt (intratextual framing).³⁵ Språkbruket och särskilt ordet etablering delas med Rädda Barnen (intertextual framing). Det finns en

---

³² Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 1-2

³³ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 1

³⁴ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 1, 2

³⁵ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 2, 3, 109

förhoppning att de man hjälper ska kunna använda sin potential och bli representanter för Röda Korset. Den här övergången verkar ses som en sorts fortsättning på hjälpen och som något som gynnar alla (extratextual framing). Etikramen skapas alltså till stor del av att måla upp en bild av flyktingar och tillitsramen genom att hävda potential. I likhet med Rädda Barnen verkar önskan om framtida representanter finnas tidigt i den process som är hjälptagande, man vill sätta igång en utveckling hos en person ganska snart (intertextual framing). Detta kan också påvisa organisationens strävan efter att fylla tillvaron med mer mening än vad som annars skulle vara möjligt (extratextual framing).

Som organisation vill man påverka mycket och man beskriver det som att man driver politiska frågor (intratextual framing).³⁶ Detta är en avvikelse bland organisationerna och från det apolitiska ideal som kan finnas bland andra humanitära organisationer (extratextual framing, Manzo, 2008).

Röda Korset Sverige skapar en nästan helt positiv människosyn, avseende både flyktingar och andra samarbetande aktörer. Allmänheten framställs som engagerad och ger mer legitimitet åt organisationen. Fler anges vara involverade (intratextual framing).³⁷ Man finner en ekonomiram genom att hävda ökade behov för framtiden och genom att försöka beskriva givarna. Det är inte självklart var linjen är mellan allmänheten och givare. Man kan anta att allmänheten ses som medveten och därför skapas det en aktiv vilja att bidra. Allmänheten kan bli informerad också genom nyhetsrapporteringen, där Röda Korsets representanter kan uttala sig. Organisationens satsningar beskrivs även som den direkta orsaken till ökat antal månadsgivare (intratextual framing).³⁸ Att beskriva allmänheten som uniform grupp underlättar för läsaren att betrakta de som solidariska med både organisationen och de som man hjälper. Också kan det ses av läsare som ett tecken på att Röda Korset Sverige lyckas med att nå ut till individer som är villiga att hjälpa. Tillitsramen är mer överhängande och kan sägas syfta till att bygga förtroende och ingjuta en positiv syn på människor i allmänhet (extratextual framing).

---

³⁶ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 1

³⁷ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 2, 4, 6

³⁸ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 5

I den här rapporten nämns många aktörer som man samarbetar med, som Stadsmissioner, systerföreningar, företag, media, Rädda Barnen, myndigheter och regeringen. Staten har enligt Röda Korset det yttersta ansvaret för krigsskadade människor, ett ansvar som de inte tar. Staten anses ha en negativ påverkan, antingen genom att införa lagstiftning som ses som förödande för flyktingar (intratextual framing)³⁹ eller att staten på något sätt bidrar till krigsföring, som i sig resulterar i att människor tvingas fly och därigenom bli flyktingar (extratextual framing). Vad den exakta orsaken än är, så konstaterar man att de som drabbas är flyktingar. Alla delar av samarbetet med staten är inte beskrivna, men organisationen fick ekonomiskt stöd av regeringen flera gånger under året. Detta behandlas som självklart. Det osagda kan vara att man har kunnat styrka att pengarna behövs eller att det har funnits påtryckningar från allmänhet eller andra organisationer eller att det tillåter organisationen att hjälpa fler genom ökade resurser på grund av en ovanlig situation (extratextual framing). Samarbete med regering kan ge legitimitet åt organisationen, samtidigt som man uttrycker sig kritiskt till ID-kontroller, som påverkar flyktingar negativt (intratextual framing⁴⁰, Svenska Dagbladet, 2016, 3 januari). Man kritiserar även en lagrådsremiss om ändring av avvisningsbestämmelse som man menar försvårar familjers återförening (intratextual framing).⁴¹ I lagrådsremissen står att läsa att regeringen anser att ändringen är nödvändig för att kunna uppfylla sina åtaganden (2016/16:147, extratextual framing). Trots kontakt med politiker inkom inte Röda Korset med någon kommentar i lagrådsremissens billaga. Samarbete med regeringen kan tolkas som att organisationen söker kontakt men det kan finnas tillfällen som speciellt avsätts för företrädare att komma fram och vädja till politiker (extratextual framing). Även om man konstaterar problem för flyktingar så är man inte fördömande mot politikerna utan snarare neutral, till skillnad från de andra organisationer. Detta gör etikramen något mindre utpräglad. Verksamheten framställs ibland som mer kortsiktig då man påstår sig vara en katastroforganisation, men det finns en önskan om att alltid vara närvarande. Konflikt och katastrof anges som det främsta arbetsområdet, som inte är det enda området som innefattar väpnad konflikt och dess konsekvenser (intratextual framing).⁴² Att visa en önskan att vara närvarande kan syfta till att belysa att de har kunskap om hur viktiga preventiva insatser är, särskilt när det kommer till väpnade konflikter

---

³⁹ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 2-4

⁴⁰ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 3

⁴¹ *ibid.*

⁴² Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 4

(extratextual framing). Målet är att skapa gemenskap i samhället och kännedom kan ha en positiv effekt för verksamheten och därigenom människors välmående (intratextual framing).

⁴³ Man kan anta att de försöker jobba för att människor inte ska gå under jorden, på grund av rädsla eller trauma från krig (extratextual framing). De försöker också behandla dem som är traumatiseras, i likhet med Rädda Barnen. Skillnaden är att de inte beskriver lika ingående och har ett mer neutralt språk, där Rädda Barnen också uttrycker brister i övriga samhället och har barnen i fokus (intertextual framing).

Det finns en önskan från organisationen att hjälpa också längst flyktvägen (intratextual framing).⁴⁴ Det kan inte vara möjligt för organisationen att finnas överallt och flyktvägar kan ändras. Man fokuserar inte på negativa aspekter som människosmuggling eller dödsfall på vägen då detta kan få läsaren tro att organisationen missar dem som behöver hjälp utmed flyktvägen (extratextual framing). Man vill se folk som deltar för att må bättre och det finns en tro på potential hos nyanlända. I Sverige är familj och gemenskap det som behövs för en lyckad etablering (intratextual framing).⁴⁵ Man utgår ifrån att de som får hjälp alltid borde kunna etableras. Antagandet verkar vara att väpnade konflikters slut inte alltid är möjliga och att annat borde prioriteras (extratextual framing). Man ger de som är verksamma en identitet och gemenskap genom benämningen "rödakorsare" - anställda, volontärer eller de som kom nyligen (intratextual framing).⁴⁶ På det sättet lyfter man fram det som av organisationen framställs som gemensamma värderingar och införlivar de inom organisationen. De blir också en del av den bredare rödakors- och rödahalvmånerörelsen (extratextual framing).

Organisationen sätter in sin verksamhet i en etikram genom att referera till rätten till asyl. Man lyfter fram människors önskemål att själva välja asylland (intratextual framing).⁴⁷ Människors önskemål är en utsträckning av etikramen då man vill visa individers viljekraft. Dessutom kan man tolka detta som en beskrivning av människors olika band till länder. Kanske vill man söka asyl i ett land som man är bekant med eller har koppling till (extratextual framing).

---

⁴³ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 1, 2

⁴⁴ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 1

⁴⁵ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 2, 3

⁴⁶ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 6, 23

⁴⁷ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 1, 3

Ordet “flykt” avser inte bara de som flyr från krig. Flykt utvidgas här till kampen för ett liv utan förtryck, fattigdom, som leder till fler områden att jobba med (intratextual framing⁴⁸, extratextual framing). Resultatet är att “flyktingssituationen i Europa” omfattar många olika människor. Man framställer andra delar av världen, i det här fallet hela Europa, som ett kaotiskt område, för att visa konsekvenserna av konflikter och att flyktingar strävar efter att komma till en bättre plats (extratextual framing). Tillitsramen skapas genom att de hävdar sin kraft - de anställda kan jobba tillsammans med volontärer, som också tror på att ge en hjälpande hand, efter att de har uppmanats (intratextual framing).⁴⁹ Därigenom blir de till en förtroendesymbol, de visar att de både kan uppmuntra folk att bli volontärer och volontärerna blir till en spegling av organisationen. Volontärerna i det här fallet borde inte åsyfta de man hjälper (extratextual framing).

Röda Korset skiljer sig genom att beskriva sin verksamhet som politisk. 2015 beskrivs som ovanligt ansträngande på grund av antalet flyktingar. De uppvisar en positiv syn på människor genom att beskriva allmänheten som en allierad och flyktingar som har en egen vilja och kan bidra i deras verksamhet. Styrande politiker däremot agerar motpol. Det är deras beslut som man kritiserar genom att konstatera svårigheter för flyktingar, men inte politikerna själva vilket verkar mer neutralt i jämförelse. De använder alla 3 frames och har ett relativt kort årsrapport som resulterar i att man behöver mer extratextual framing för att få en bild av verksamheten. Ett bra exempel är det juridiska, där man inte beskriver internationell rätt eller mänskliga rättigheter.

Rädda Barnen - Spindeln i nätet

Rädda Barnen beskriver sitt uppdrag som att de kämpar för att ge barn en röst. Arbetet med flyktingar är i fokus, många barn anges vara ensamkommande. Ett ovanligt högt antal flyktingar hade anlant till Sverige under året. Detta har enligt organisationen lett till en efterfrågan på kunskap. Även inom “förordet” kan man se spår av alla tre ramar genom att ta upp bland annat beroende av andra (ekonomiram), introducera begreppet barnrätts- kämpar,

---

⁴⁸ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 6

⁴⁹ Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad.*, s. 2

relatera ett helt år utifrån händelser som har att göra med väpnade konflikter (tillitsram), strävan mot samarbetet med andra aktörer och en tilltro till sig själva (etikram).

Främst vill man hjälpa barn men även vuxna och förverkliga Barnkonventionen (intra- textual framing)⁵⁰. När man lyfter fram barnkonventionen så menar man att organisationen är självklar. Man kan samtidigt placera hjälpen i ett organiserat sammanhang, detta blir del av en idealbild (extratextual framing). Man lyfter upp rätten till trygghet, hälsa och skydd (intratextual framing).⁵¹ Inom etikramen rymms många beskrivningar av barn på flykt och det är deras rättigheter som behöver skyddas. De anger sig ha varit drivande i skapandet av Barnkonventionen (intratextual framing).⁵² Tillitsramen finns genom att man säger sig tillföra ett barnperspektiv. Barn från Sverige får agera ambassadörer åt flyktingbarn. Man försöker luta sig mot konventionens innehåll och klargöra den (in)för läsaren.

Flyktingläger anses inte vara trygga platser för barn och endast en kortsiktig lösning. Som organisation försöker man anpassa sig och leda barnens tankar till en mer normal tillvaro genom olika aktiviteter (intratextual framing).⁵³ Politiska aktörer agerar motpart och antagoniseras av organisationen. Dock finns det förbehåll - man vill föra en dialog (intratextual framing).⁵⁴ Det är tydligt att man tvekar när det gäller att utmåla en hög grad av samarbete. Genom detta språkbruk hävdar man sitt hörn och binder till sig egna värderingar. Det kan finnas behov av att kunna peka finger och fördöma de som man också samarbetar med (extratextual framing).

Det är barnens budskap man vill sprida och lyfta till en högre nivå. Det kan finnas ett (omedvetet) behov av att beskriva sig och uppfattas som stark för att fokus ligger på barn. Man försöker legitimera deras åsikter och barnens uttalanden skapar här etikramen genom att uttalandena tolkas som självklara saker. Det skapar en medvetenhet om att trygghet som är självklar i vår del av världen rycks undan på andra ställen (extratextual framing). Detta har de gemensamt med Läkare utan Gränser och är nödvändigt för att rama in organisa- tionen

---

⁵⁰ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 25

⁵¹ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 16, 17, 29, 36, 75, 79, 84

⁵² Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 10

⁵³ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 107

⁵⁴ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 4

genom barnen (intertextual framing).

Barn beskrivs av organisationen som hjälplösa och i behov av stöd som övriga samhället inte alltid ger (intratextual framing).⁵⁵ Detta både inom en familj där barnet har skyddsbehov och i en mer osäker situation som flykt (extratextual framing). Därför är det viktigt att de ges en individuell asylprocess (intratextual framing).⁵⁶ I en värld som är styrd av vuxna kan vissa se barn som personer som saknar vilja och som måste göra som vuxna bestämmer (extratextual framing). Denna tolkning stärks tydligt i samband med beskrivningar av barn som “rycks bort från sitt sammanhang” (intratextual framing).⁵⁷ En annan anledning till att flyktingar och särskilt barn kan behöva hjälp är att de kan befinna sig långt bort utan möjlighet att göra sin röst hörd. Barnen är både under attack och oskyddade. De tvingas möta en verklighet de borde skyddas från (extratextual framing). Det framställs som att majoriteten av de som är på flykt är barn. Utmed flyktvägarna anordnar medarbetare lekar och registrerar folk (intratextual framing).⁵⁸ Särskilt där framstår alternativen för organisationen som begränsade och som att den lugna atmosfären bryts. Stressen som detta kan vålla ersätts med positiva inslag som följer på ett nästan kompensatoriskt sätt. Registrering synliggör också problemet med brist på information och samordning (extratextual framing).

Verksamheten i Sverige inkluderar flyktingboenden och behandling av krigstrauma genom att skapa en barnvänlig miljö (intratextual framing).⁵⁹ De relativt många beskrivningarna av den här typen av verksamhet stärker insikten om att väpnad konflikt har långtgående påverkan på människors liv. Man får dock inte veta vad som skapar otryggheten och man får känslan av att det endast är organisationen själv som kan förbättra dessa förhållanden, men inte exakt vad (extratextual framing).

En av de mer tydliga beskrivningarna av framing som verktyg som beskrivs i explicita ordalag, är en kommentar om organisationens språkbruk (intratextual framing).⁶⁰ Detta visar att organisationen är medveten och bidrar strategiskt. Deras egen språkbruk sprider sig till

---

⁵⁵ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 63, 100, 101

⁵⁶ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 11, 75, 85, 106

⁵⁷ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 107

⁵⁸ *ibid.*

⁵⁹ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 85, 106, 107, 109

⁶⁰ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 95

politiker, där den inte anses vara lika naturlig. Om den anammas kan det ses som en framgång och som att man får nya talespersoner. Språkbruk kan även vara viktig inom lagstiftning och särskilt väpnade konflikter som kan styra stater och organisationer (extratextual framing). Här utgörs inramningen både av att visa upp en speciell typ av verksamhet, men också värdegrund och samarbete (etikram och tillitsram). Politiker är en av aktörerna och är oftast en motpart inom etikramen, de agerar ohållbart. Kommuner visar sig mer samarbetsvilliga och söker organisationens deltagande (intratextual framing).⁶¹ Man kan inom rapporten genom indikatorer försöka påvisa positiva effekter för att kunna koppla sin verksamhet till dem. Detta utan att läsaren vet att en effekt för barn eller vuxna kan tillskrivas dem helt (extratextual framing). Detta kan uppfattas som problematiskt om detta används tillsammans med en ekonomiram för att hävda fortsatt beroende av medel.

Man gör gällande som del av tillitsramen och etikramen att man förutom flyktingar möter papperslösa. Genom etikramen försöker man göra dem levande genom att beskriva problem, som brist på boende och mentala svårigheter. Vuxna beskrivs i egenskap av sitt föräldraskap och de ses som viktiga, de tillför kunskap (intratextual framing).⁶² Ramen har till uppgift att visa deras vilja att förbättra sitt liv. Detta säger emellertid inget om personernas individuella situation. Det kan anses mindre viktigt att beskriva eftersom man fokuserar på hjälpbehov. Orsaken förklaras inte (Migrationsinfo.se, 2018; extratextual framing). Man skapar en etikram genom att beskriva ett möte mellan de papperslösa och politiker. De papperslösa får vid ett tillfälle ha på sig tröjor från Rädda Barnen, när de överlämnar ett papper till politikerna (intratextual framing).⁶³ Man visar på det här sättet att man är allierad med de som man hjälper. Samtidigt får de representera Rädda Barnen och visa att deras röster är likadana och kan öka sina chanser att sända ett meddelande till politikerna. Det kan också tolkas som att det inte skulle räcka med vanliga kläder eller att de som är hjälptagare kan se ut hur som helst och plaggen ger dem sammanhang. De kan liknas vid en skyddssymbol och kanske behålls (extratextual framing). Genom att man i texten återger en positiv kommentar från en politiker skapar man en harmonisk bild av samarbetande parter. Så fort politikerna får se och höra någon från Rädda Barnen blir de övertygade. Man skapar en bild av ett organiskt möte.

---

⁶¹ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 100, 101

⁶² Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 104, 105

⁶³ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 104

Först efter detta fortsätter med en bakgrund till mötet, kanske för att lättare fånga läsarens uppmärksamhet. Tillitsramen är närvarande genom att man försöker visa sig som bestämd men vänlig genom hela processen.

Rädda Barnen framställs som att man inte försöker tvinga hjälp på folk - man möter dem. Man försöker samtidigt framställa att behoven alltid finns och framförallt så upprepas att arbetet grundas på barnkonventionen. Dock finns också den något klumpigt formulerade beskrivningen av att man har "fångat upp" barn i Sverige (intratextual framing).⁶⁴ Detta kan reflektera att man som organisation riskerar att missa de som inte söker hjälp och manifesterar sig som en oro. Många kan vara rädda för kontakt eller på grund av trauma (extratextual framing). Arbetet med flyktingar har länge varit en viktig del av verksamheten (intratextual framing).⁶⁵

*"Men aldrig tidigare har organisationen dragit igång en sådan bred och massiv insats inom Sveriges gränser för barn på flykt. Under 2015 flydde 163 000 människor till Sverige. Av dem var 70 000 barn."*⁶⁶

Rädda Barnen vill förändra politiken - vilket antyder att de vill se en helhetsförändring. I det här fallet ses "politisk påverkan" inte som påverkan som är politisk till sin natur, något man inte vill förknippas med, till skillnad från Röda Korset (intertextual framing). Man borde vilja utvidga flyktingfrågan till något som borde beröra alla. Man har historiskt sett pratat om anpassning för invandrare generellt, sedan integrering för att idag landa i etablering. Samma språkbruk gäller de som flyr från krig, den speglar en respekt för människors olikheter och förståelse för flyktingars situation (extratextual framing). Det här språkbruket delas också av Röda Korset (intertextual framing). Rädda Barnen vill att regeringen ska motverka våld mot barn, som de också framställs visa intresse för (intratextual framing).⁶⁷ Särskilt i de fall man anser ha varit framgångsrika vad gäller påverkan är det viktigt att visa upp en bild av politiker som mottagliga (extratextual framing). Till skillnad från politiker med oklar eller ont uppsåt så framställer sig organisationen som enhetlig. Den är samstämmigheten som man vill sprida

---

⁶⁴ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 107

⁶⁵ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 10, 100

⁶⁶ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 106

⁶⁷ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 7, 68, 94, 95

till alla. Även om man inte alltid lyckas nå fram och därmed inte kan leverera goda nyheter, så strävar man efter att sätta tryck på stater (intratextual framing).⁶⁸ Aktörer man samarbetar med som företag, beskrivs ha samma värderingar, men inte hur (extratextual framing). Andra samarbetande aktörer är bland annat Sida, muslimska organisationer, myndigheter och kommuner. Inom det svenska samhället finns det en handfallenhet inför flyktingkatastrofen. I sådana lägen går organisationens roll inom texten från observerande till en aktiv aktör som löser problemen genom att agera som komplement till vården, genom utbildning (intratextual framing).⁶⁹ Man kan se det som att myndigheter, statliga aktörer och Rädda Barnen hjälper varandra genom efterfrågan, utdelning av statliga resurser och kunskap (extratextual framing).

Rädda Barnen försöker bygga en tillitsram genom att redogöra för ett samarbete med myndigheterna. Deras bidrag är traumamedveten omsorg - kunskap om vad för sorts reaktioner och känslor krigssituationer kan framkalla hos både barn och vuxna (intratextual framing).⁷⁰ Rädda Barnen påstår att de kan hjälpa personal att bli bättre i sitt yrke så att de aktivt kan stärka människor. Man antyder att samhället i svår situation med många flyktingar slussar in ovanliga barn i vanliga situationer. Det kan vara till exempel skolgång, som de inte är beredda för (extratextual framing). Vi får veta att Rädda Barnen hade anordnat en föreläsning i Skåne i hur man kan bemöta barn med trauma:

“Efter en föreläsning i Skåne visade 70 kommuner intresse för en utbildning, berättar Pernilla Rempe Sjöstedt som är psykolog vid Rädda Barnens Centrum i Malmö./.../Och behoven visade sig vara enorma. Så snart verksamheten startat ville Ängelholms kommun utbilda all sin personal vid boenden för ensamkommande barn.”⁷¹

De framställer myndigheter som otillräckliga (intratextual framing).⁷² Den positiva bilden av människor visar sig genom att man beskriver att kommuner själva blir intresserade efter att Rädda Barnen bidrar med information, det vill säga att kommuner leds av en vilja att hjälpa

---

⁶⁸ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 95, 115

⁶⁹ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 100, 107

⁷⁰ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 100, 101

⁷¹ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 100

⁷² Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 100, 106, 107

flyktingar i flyktingsboende i Sverige. Det är möjligt att organisationen själva hade tagit sig an uppgiften att bjuda in olika företrädare och/eller kommunpolitiker till föreläsningen och den bristen på information kan tolkas till organisationens fördel (extratextual framing). Rädda Barnen menar att de själva har kunskap om barns behov och när de når ut lyckas de få till förändringar. De har resurser och vilja att utbilda andra som jobbar med flyktingar. Rädda Barnen får sedan visa sin styrka och kunskap (extratextual framing).

Allmänheten förlänar legitimitet då de demonstrerar för politiska mål. De är också en aktör som påverkar regeringen, som regeringen är vänligt inställda till (intratextual framing).⁷³ Man bygger en tillitsram genom att infoga deras ställningstaganden i sitt eget arbete eller omvänt (extratextual framing). Regeringschefer försvårar arbetet som leder till att barn lider och skiljs från sin familj. Detta är ett problem även i resten av Europa och sker med likgiltighet inför deras kamp (intratextual framing).⁷⁴ Regeringen ser inte själva behoven, vilket kan verka som att kritiken mot besluten blir berättigad och att politiker inte kan fatta rätt beslut eftersom de inte är informerade (extratextual framing). Trots det kan organisationen ge politikerna perspektiv och beskriva vad de inte ser. Det har noterats att Rädda Barnen som remissinstans inte inkom med svar angående propositionen för ändring av utlänningslagen, men det är oklart varför (Prop. 2015/16:147).

Man lyfter upp sig själv som mest synlig och respekterad av allmänheten, till den grad att man beskriver sig som en *folkrörelse* (intratextual framing).⁷⁵ Ordet folkrörelse förmedlar en omedelbar känsla av handlingskraft hos läsaren. Här finner man en relativt stark tillitsram genom ordvalet. Det speglar den optimistiska människosynen och en tro på samhället som en gemensam kraft. Det frammanar positiva bilder av aktiva deltagare som kämpar för barns rättigheter. Man balanserar även genom att inkludera organisationens medlemmar, alltså beskriver man organisationen, medlemmarna och båda som en folkrörelse och ekonomiramen verkar här kompletterande. Medlemmarna blir en del av organisationens ekonomi som kan utnyttjas i påverkanssyfte. Folkrörelse placerar organisationen längre bort från statliga organ och vedertagna strukturer (Lundström & Wijkström, 1997; extratextual framing). Denna

---

⁷³ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 34, 95

⁷⁴ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 4, (37)

⁷⁵ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 4, 5, 7, 11, 14

“folkrörelse” klingar därför starkare och tydligare än till exempel “barnrättskämpar”, som dock är mer fokuserat. En kritik mot det här perspektivet lägger i stället fokus på organisationers ökade professionalisering (Embre & Nicklasson, 2016). Detta blir mer uppenbart om man hypotetiskt byter ut “folkrörelse” mot till exempel “förening” eller “grupp” (Rutherford, 2000).

Man beskriver ingående hur barn kan drabbas av krig, de separeras från sina familjer, utnyttjas i strider, sexuellt och deras kroppar förstörs. På grund av konflikter är inte heller skolor eller sjukhus säkra (intratextual framing).⁷⁶ Man kan se som att tillitsramen och utgången från de själva gör att ramarna kompletterar varandra genom att likställa alla som befinner sig på samma plats vid en viss tidpunkt. Det vill säga, om inte ens “vi” längre är säkra, har övriga ingen chans. Man framställer detta som att Rädda Barnen inte alltid tillåts vara aktiva i de här länderna och att de måste jobba genom andra organisationer. Här försöker organisationen föra fram sparsamt med information med förhoppning om att läsaren ska uppfatta att deras arbete behövs mer än tidigare. De vill stärka internationella lagar för att minska våldet. Man kan som stridande veta att man skadar människor, inte nödvändigtvis att det finns lagar som kan styra internationella organisationer och ge dem rätt att agera i ovanliga situationer (extratextual framing).

Rädda Barnen tar upp en beskrivning som på ett tydligare sätt beskriver framing genom att poängtera att deras språkbruk sprids till andra och att det är eftersträvansvärt, en av de klarare beskrivningarna av *soft power*. Vuxna och barn framställs olika, de vuxna verkar bättre på att uppvisa tacksamhet, de som kan beskriva sin situation. Etikramen är särskilt viktig när det kommer till att skapa en bild av barnen man jobbar med (trots att deras röst inte hörs, fungerar ofta genom extratextual framing) och även vuxna relateras till dem genom föräldraskap. Det skiljs inte på människor från olika länder vare sig de är flyktingar eller papperlösa. Etikramen är också viktig genom att man relaterar arbetet till politiker, som antagoniseras. Ekonomiramen finns genom allmänheten, givare och medlemmar som beskrivs som allierade. Genom att beskriva resurser och kunskap kan organisationen skapa en bild av sig själva som drivande.

---

⁷⁶ Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling* s. 4, 29, 36, 70, 79, 83, 100, 102, 103, 106

Slutsatser och diskussion

Även om ramarna har skissats fram på ett tidigare stadium, kan man analysera mycket av materialet med hjälp av dem. Ramarna existerar dock inte inom texten och de existerar inte bara *inom* texten. Med andra ord är det svårt att få en tydlig bild av verksamheten genom att bara ta hänsyn till en ram eller en nivå. Det är tydligt att de olika ramarna kan verka både på ett kompletterande sätt som hjälper oss att göra kopplingar till en positiv människo- syn. Mycket av etikramen går ut på att beskriva de man hjälper och hur organisationens arbete försvåras av politiker. Samtidigt kan tillitsramen verka överhängande för att ingjuta förtroende. Det finns också olika bilder som slåss om utrymmet. Intratextual framing är viktig för att vidare kunna tolka med hjälp av extratextual framing och pusselbitar som finns utanför, vilket också verkar förväntas av organisationerna. Språkbruk kanske kan attribueras till inriktningen på verksamheten, men konsekvenser av väpnade konflikter är trots allt bara en del av arbetet och flykt/flyktingar är inte alltid kopplat till de.

Alla 3 organisationerna har kunnat analyseras med hjälp av etikramen, tillitsramen och ekonomiramen och olika nivåer av framing, främst *intratextual framing* och *extratextual framing*, men också *intertextual framing*, dock inte lika mycket. Ramarna verkar i sin tur på ett kompletterande sätt som gör att de kan förstärka varandra inom årsrapporterna. Detta kan hjälpa läsaren att få en bild av det som organisationen försöker förmedla. Även de olika nivåerna kan i förhållandet till en specifik ram verka på ett sätt som hjälper oss att få mer klarhet i läsningen och tolkningen av dokumenten.

Billaga

Analysschema

<u>Väpnade konflikter</u>	Läkare Utan Gränser	Röda Korset	Rädda Barnen
1. Vilka konflikter nämns av den humanitära organisationen?			
2. Hur detaljerat beskrivs de av den humanitära organisationen?			
3. Vilken/vilka lösningar anges av den humanitära organisationen?			
4. På vilka sätt inverkar väpnade konflikter på organisationen?			
6. Vilka andra aktörer inom nämns av den humanitära organisationen?			
7. Hur beskrivs de av den humanitära organisationen?			
<u>Organisationsbeskrivning</u>			
1. Vad beskrivs som orsaken till organisationens			

verksamhet?			
2. Hur skiljer sig organisationen från andra aktörer?			
3. Hur beskriver man organisationens mål?			
4. Vilka är det organisationen vill hjälpa?			
5. Hur beskrivs de?			
6. Hur diskuteras organisationens tidigare verksamhet?			

Referenslista

Adolphsen, Manuel (2014) *Communication strategies of governments and NGOs. Engineering global discourse at high-level international summits* Wiesbaden: Springer Fachmedien

Tillgänglig: https://gu-se-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=T_N_springer_bk978-3-658-05504-2&context=PC&vid=46GUB_VU1&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=sv_SE

Briones, Rowena L., Kuch, Beth, Liu Fisher, Brooke & Jin, Yan (2010) "Keeping up with the digital age: How the American Red Cross uses social media to build relationships" *Public Relations Review*, 37 37-43

Tillgänglig: https://gu-se-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=T_N_pubmed_central2918584&context=PC&vid=46GUB_VU1&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=sv_SE

Cartee-Johnson, Karen S. (2005) *News narratives and news framing - Constructing political reality* Lanham MD: Rowman & Little Publishers, Inc.

Chong, Dennis & Druckman, James N. (2007) "Framing theory" *Annual Review of Political Science* (10) 103-126

<https://doi.org/10.1146/annurev.polisci.10.072805.103054>

Davidson, Witzig Lisa, Daly Hayes, Margaret & Landon, James J. (1996) *Humanitarian and*

peace operations: NGOs and the military in the interagency process. Washington, D.C.: National Defense University Press

Tillgänglig: https://gu-se-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=46GUB_VTLSvtls001224659&context=L&vid=46GUB_VU1&search_scope=default_scope&ab=default_tab&lang=sv_SE

Durham, Helena., Wynn-Pope, Phoebe “Protecting the ‘helpers’: Humanitarians and health care workers during times of armed conflict” (2011) *Yearbook of International Humanitarian Law* vol. (14), 327-346

https://doi.org/10.1007/978-90-6704-855-2_10

Embre, Elisabeth & Nicklasson, Amanda (2016) *Förståelse och förtroende i förändring. En kvalitativ studie i hur professionalisering yttrar sig hos Rädda Barnen* (Kandidatuppsats) Lunds universitet: Institutionen för strategisk kommunikation

Tillgänglig: <https://lup.lub.lu.se/student-papers/search/publication/8889933>

Essaiasson, Peter., Giljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Towns, Ann. & Wängnerud, Lena. (2017) *Metodpraktikan - konsten att studera samhälle, individ och marknad* Uppl. 5:1 Stockholm : Nordstedts Juridik.

von Engelhardt, Johannes & Jeroen, Jansz (2014) ”Challenging humanitarian communication: an empirical exploration of Kony 2012” *The International Communication Gazette* 76,(6) 464-484

Tillgänglig: https://gu-se-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=T_N_sagej10.1177_1748048514533861&context=PC&vid=46GUB_VU1&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=sv_SE

Heide, Mats, Johansson, Catrin & Simonsson, Charlotte (2012) *Kommunikation i organisationer* Malmö: Liber AB.

Lundström, Tommy & Wijkström, Filip. (1997) *The nonprofit sector in Sweden* Manchester and New York: Manchester University Press.

MacLachlan, Gale & Reid, Ian (1994) *Framing and interpretations* Carlton: Melbourne University Press.

Manzo, Kate (2008) Imagining humanitarianism: NGO identity and the iconography of childhood *Antipode* vol. 40, (4) 632-653.

Migrationsinfo.se. (2018). *Papperslösa*. Hämtad 2017-06-01 från <https://www.migrationsinfo.se/migration/sverige/papperslosa>

Moberg, Ulla (2010) "Analys av samtal" i M. Ekström & L. Larsson (red.) *Metoder i kommunikationsvetenskap* (s. 193-213) Lund: Studentlitteratur AB

Norris, Margot (2000) *Writing war in the twentieth century* Charlottesville and London: The University Press of Virginia.

Prop. 2015/16:147 *Ändring av en avvisningsbestämmelse i utlänningslagen*

Tillgänglig:<http://www.regeringen.se/49568e/contentassets/8835757f6bcf45939e1ff6f1e4bb785e/151614700webb.pdf>

Roeder Winter Jr., Larry (Ed.) (2013) *Diplomacy and negotiations for humanitarian NGOs* New York: Springer VS.

Rubin, Olivier., & Dahlberg, Rasmus. (2017) *A dictionary of disaster management* Oxford: Oxford University Press.

[10.1093/acref/9780191829895.001.0001](https://doi.org/10.1093/acref/9780191829895.001.0001)

Rutherford, Robin Kenneth (2000) *NGOs and the international ban on anti-personnel landmines* (Doktorsavhandling) 9987676. Ann Arbor: ProQuest Dissertations Publishing
<https://search-proquest-com.ezproxy.ub.gu.se/docview/304590199>

Schwartz, Eric P. (2016) "Humanitarian NGOs as instruments, partners, advocates and critics in the governance of international humanitarian response: complementary or conflicting roles?" *Asia Pacific Journal of Public Administration* 38, (1) 43-59

Tillgänglig:https://gu-se-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=T_N_tayfranc10.1080/23276665.2016.1152725&context=PC&vid=46GUB_VU1&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=sv_SE

Strömbäck, Jesper (2009). *Makt, medier och samhälle. En introduktion till politisk kommunikation* Kristianstad: SNS Förlag.

Svenska FN-förbundet. (2017). *Sverige måste öka stödet till minhantering*. Hämtad 2017-04-29, från URL

<http://fn.se/aktuellt/debattartiklar/sverige-maste-oka-stodet-till-minhantering/>

Svensk Insamlingskontroll. (2017). *Om Svensk Insamlingskontroll*. Hämtad 2017-05-14 från URL <http://www.insamlingskontroll.se/sidor/om-svensk-insamlingskontroll>

Thrall, Trevor A., Stecula, Dominik & Sweet, Diana (2014) "May we have your attention please? Human rights NGOs and the problem of global communication" *The International Journal of Press/Politics*, 19 (2) 135-159

Tillgänglig:<https://gu-se-primo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=T>

[N_sagej10.1177_1940161213519132&context=PC&vid=46GUB_VU1&search_scope=defau
lt_scope&tab=default_tab&lang=sv_SE](https://www.sagepub.com/journalsFullText.action?jtid=10.1177_1940161213519132&context=PC&vid=46GUB_VU1&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=sv_SE)

FN förbjuds i östra Ukraina (2015, 25/9) Löfgren Persson, Maria
Sveriges Radio Hämtad 2018-09-02,
<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6264130>

Över 5 000 dödade i Syrien (2015, 31/12) SVT Hämtad 2017-08-01,
<https://www.svt.se/nyheter/utrikes/over-55-000-dodade-i-syrien-2015>

Efendić, Negra. Delling, Hannes. Kudo, Per (2016, 3/1) “Nio frågor och svar om
ID-kontrollerna” *Svenska Dagbladet*
Hämtad 2017-08-01, <https://www.svd.se/sju-fragor-och-svar-om-id-kontrollerna>
Läkare utan Gränser: USA visste var sjukhuset låg (2015, 3/10)
Svenska Dagbladet Hämtad 2017-08-01,
<https://www.svd.se/lakare-utan-granser-om-bomberna-usa-visste-var-sjukhuset-lag>

Läkare Utan Gränser (2016) *Årsredovisning 2015*
Tillgänglig:[https://www.lakareutanranser.se/sites/default/files/arsredovisning_2015_lakare_
utan_granser.pdf](https://www.lakareutanranser.se/sites/default/files/arsredovisning_2015_lakare_utan_granser.pdf)

Röda Korset (2016) *Tillsammans gör vi skillnad - årsredovisning 2015*
Tillgänglig:[https://www.redcross.se/contentassets/b109ccfb2afd4fd3b6f5c0656efcf7d0/roda-
korset-arsredovisning-2015.pdf](https://www.redcross.se/contentassets/b109ccfb2afd4fd3b6f5c0656efcf7d0/roda-korset-arsredovisning-2015.pdf)

Rädda Barnen (2016) *Vi samlar alla goda krafter till gemensam handling - årsrapport 2015*
Tillgänglig:[https://www.raddabarnen.se/globalassets/dokument/om-oss/arsredovisningar/ann
ual_report_save_the_children_sweden_2015.pdf](https://www.raddabarnen.se/globalassets/dokument/om-oss/arsredovisningar/annual_report_save_the_children_sweden_2015.pdf)